

Oslo kommune
Byrådsavdeling for kultur og næring

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Dato: 16.05.2012

Deres ref:
201102411-/-HW

Vår ref (saksnr):
201200246-10

Saksbeh:
Thale Blanck Torkildsen, 23 46 10 81

Arkivkode:
211

HØRING AV FORSLAG TIL ENDRINGER I TOBAKKSKADELOVEN - OSLO KOMMUNES HØRINGSSVAR

Det vises til Deres høringsbrev av 13.01.2012 og brev av 19.04.2012 hvor det ble gitt utsatt høringsfrist til 18.05.2012. Byrådet i Oslo avgir i henhold til delegert fullmakt følgende høringsuttalelse til forslag om endring i tobakksskadeloven med forskrifter:

Oslo kommune er i utgangspunktet positiv til tiltak som kan redusere tobakksbruk, spesielt tiltak som har som hensikt å beskytte barn og unge mot skadevirkningene av tobakk. Oslo kommune mener imidlertid at det ikke er behov for et kommunalt bevillingssystem for salg av tobakk, da dette er en dårlig løsning i arbeidet med å redusere skadene ved tobakk. Det vises blant annet til at nasjonal strategi for det tobakksforebyggende arbeidet i 2006 til 2010 har ført til at ungdomsrøykingen er halvert, selv om snusbruk har økt (jf. departementets høringsnotat s. 6). Andel potensielle tenåringsrøykere som vil avstå fra røyking som et resultat av bevillingssystemet er også usikkert (jf. rapport om kostnad og nytte ved et bevillingssystem for salg av tobakk s. 12).

Videre kan et bevillingssystem for kjøp av tobakk vanskeliggjøre etablering av næringsvirksomhet i Oslo kommune, ved å forsterke skjemaveldet, forlenge byråkratiske prosesser og øke offentlige avgifter. Det å innføre nok et nytt bevillingssystem kan også vanskeliggjøre kommunens mål om å legge til rette for stabile, langsiktige og gode rammevilkår for næringslivet.

Det påpekes også at forslaget om å etablere et bevillingssystem for salg av tobakk vil måtte følges opp med et betydelig kontrollapparat, og at de inntektsforutsetninger for kommunene som ligger i forslaget ikke vil dekke de kostnader bevillingsordningen vil generere administrativt og forvaltningsrettslig. Kartleggingen av antallet utsalgssteder vil også være betydelig ressurskrevende sett fra Oslo kommunes ståsted, og oppstart og implementeringskosten er ikke nærmere vurdert i høringsutkastet. Det bemerkes at departementets kostnadsmessige vurderinger synes lite relatert til faktisk situasjonen sett hen til omfanget for Oslo kommunes vedkommende. Departementet legger til grunn at det er ca. 15-20000 salgssteder for tobakk i Norge i dag. Andelen av disse lokalisert i Oslo kommune antas å

være minimum i størrelsesorden 4-5000. Anslaget er basert på antallet serveringssteder og salgssteder for øl sammenholdt med kunnskap for øvrig om handelsnæringen i Oslo.

Dersom det likevel innføres et kommunalt bevillingssystem, gis følgende innspill:

Generelt

Det forutsettes at et eventuelt bevillingssystem for tobakkssalg vil være fullfinansiert gjennom avgifter og/eller ved bevilgninger fra statens side.

Hva angår de kostnadmessige spørsmål vil man måtte komme nærmere tilbake med grundige analyser og beregninger av hva en bevillingsordning for tobakkssalg konkret vil innebære for Oslo kommune, herunder analyse av systemvalg, søknadsløsninger og – muligheter, oppstartskostnader, administrative og driftsmessige vurderinger. Det anslås likevel at bare behandlingen av bevillingssøknader for tobakkssalg vil innebære utgifter på til sammen minimum kr 4 000 til kr 5 000 per søknad.

Løpende eller tidsavgrenset bevillingsperiode

Det anbefales at det ikke innføres tidsavgrenset bevillingsperiode.

Forslaget om at alle virksomheter som allerede selger tobakk automatisk skal gis bevilling på innføringstidspunktet

Oppstartskostnader for den enkelte kommune og Oslo kommune spesielt vil være betydelig, da man per i dag ikke har kartlagt omfanget av antall utsalgssteder. Det vises til at arbeidet med kartlegging, registrering og forvaltningsrettslig oppfølging av hvert sted med tilhørende dokumentasjonskrav, i alle tilfeller vil være av et betydelig omfang. Det er derfor viktig at overgangsperioden er lang nok, slik at kommunene har tid til å avholde prøver, innhente dokumentasjon, foreta analyse av systemvalg, søknadsløsninger og – muligheter, og i det hele tatt legge eksisterende drift til rette for et nytt bevillingssystem. Her skal nevnes at det vil være nødvendig å ta i betraktning den store mengden med inndragningssaker som mulig vil følge av at den enkelte ikke leverer inn dokumentasjon.

Det anbefales derfor at alle virksomheter som allerede selger tobakk automatisk skal gis bevilling på innføringstidspunktet. Videre anbefales det at det gis en overgangsperiode på minimum 18 måneder.

Behov for vandelskrav og hvor omfattende dette i så fall bør være

Vandelskrav med uklanderligandel etter tobakkslovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning, som har sammenheng med tobakkskadelovens formål, fremstår som hensiktsmessig. Det vises til at utsalgssteder av tobakk nødvendigvis ikke vil tiltrekke seg det samme omfanget av annen kriminalitet som serverings- og skjenkesteder.

Innspill på om det er andre instanser som bør gi uttalelse i forbindelse med søknadsbehandling og vandelsvurdering knyttet til tobakksbevillinger

Toll- og avgiftsmyndighetene forslås som høringsinstans, dersom denne instansen sitter på opplysninger som politiet ikke besitter og at disse eventuelle opplysningene ville være relevante i vandelsvurderingen.

Inndragning av bevilling

Departementets utkast til ny tobakkskadelov bygger på inndragningsbestemmelsen i alkoholloven § 1-8 og vil nok ikke vanskeliggjøre kommunens arbeid knyttet til inndragningssaker. Selv om bestemmelsen er utformet som en "kan"-regel og således åpner for skjønn fra kommunens side, vil det ikke være vanskelig å etablere en fast inndragningspraksis.

Departementet ber om innspill på hvilken dokumentasjon som kan være nyttig for kommunen å kunne kreve fremlagt.

Et stort dokumentasjonskrav vil kreve en lenger overgangsperiode, da det vil medføre betydelig merarbeid for både aktørene og kommunen. Det foreslås at søker må fremlegge aksjeeierbok, prøvebevis og eventuelt plantegninger over utsalgsstedet.

Departementet ber om innspill på den foreslåtte saksbehandlingsfristens lengde på tre måneder, samt om det anses nødvendig med unntak fra automatisk innvilgelse av bevilling ved fristoversittelse

Saksbehandlingsfrist på 3 måneder og at søker ikke automatisk innvilges bevilling ved oversittelse av fristen, fremstår derfor som hensiktsmessig. Det må legges til grunn at saksbehandlingstiden først regnes fra det tidspunkt søker har levert komplett søknad i henhold til fastsatte dokumentasjonskrav.

Styrer og stedfortreder

Dersom formålet med loven er å få større kontroll med tobakks salg og en bedre utøvelse av aldersgrensene i tobakkskadeloven, fremstår det som nødvendig med styrer og stedfortreder.

Gebyr for kunnskapsprøve og flatt bevillingsgebyr

Forslaget om flatt bevillingsgebyr per år fremstår som hensiktsmessig. En annen ordning synes kostnadskrevende både for næringen og forvaltningen.

Gebyr for avholdelse av prøver bør ikke reguleres i lovgivningen, men gjennom forskrift som avgrenses til å regulere et maks gebyrtak, men hvor det tilligger den enkelte kommune å fastsette gebyrets størrelse innenfor rammen ut fra kostnader forbundet med gjennomføring og avholdelse av prøver.

Oslo kommunen har ikke foretatt en kostnadsanalyse av hva saksbehandlingen av disse bevillingene vil koste, men det anbefales at det innføres søknadsgebyr, tilsvarende årsgebyret. Som nevnt innledningsvis synes allerede nå at departementets kostnadsmessige vurderinger synes lite relatert til faktisk situasjonen sett hen til omfanget for Oslo kommunes vedkommende.

Departementet ber om innspill på kontrollhyppigheten av salgsbevillinger

Hva gjelder kontrollhyppigheten anses det hensiktsmessig å innføre en bestemmelse i tobakkskadeloven som tilsvarer § 9-7 i alkoholforskriften, slik at hvert bevillingssted kontrolleres minst en gang i året, og at kommunen årlig utfører tre ganger så mange kontroller

som det er bevillinger. Utover den ene lovpålagte kontrollen kan dermed utsalgsstedene kontrolleres så ofte som behovet tilsier, basert på målstyring, tips og lignende.

Med hilsen

Gro Balas
kommunaldirektør

Jan Fredrik Lockert
næringssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk